रामग्राम नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ४ रामग्राम, बैशाख १२ गते, २०७८ साल संख्या १

भाग-२

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७८

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०७८।०१।१२

प्रस्ताव: कृषि विकासका लागि कृषिजन्य बस्तुको उत्पादन उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने गरी यस नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा क्षेत्रअनुसार विभिन्न कृषि पकेट क्षेत्र निर्माण भै रहेको छ । बहुजाति , बहुभाषा, धर्म संस्कृतिको धनि हाम्रो विविध क्षेत्रमा सम्भावना वोकेको यस नगरपालिका कृषि व्यवसाय संचालनमा यूवा कृषक, कृषक समुह, कृषि सहकारी,विभिन्न कृषि फर्महरूलाई उचित कृषि विकास कार्यक्रम संचालन गरी दिगो कृषि विकास तथा व्यवस्थित कृषि व्यवसाय संचालन तथा परिचालनमा जोड दिदै कार्यक्रमहरू संचालन भै रहेको छ । रामग्राम नगरपालिका कृषि विकासमा आत्मनिर्भर हुने रासायनिक विषादी रहित कृषि उत्पादन बजार प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा अगाडि बढ्ने गरी कार्यक्रमहरू संचालन हुदै आईरहेको अवस्थामा हाल यस नगरपालिकाले सिंचाईका नहर तथा स्यालो ट्युवेल, बोरहरु मर्मत, खाद्यान्न वाली, वीउ उत्पादन, तरकारी, मौरीपालन, च्याउ खेती, ग्रिनहाउस निर्माण, प्लाष्टिक घर/टनेल निर्माण मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन गर्दै आएको छ ।

यसै सन्दर्भमा रामग्राम नगरपालिकामा विभिन्न प्रकतिका कृषि विकास कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्ने उद्धेश्यका साथ रामग्राम नगरपालिकाको कृषि व्यावसाय प्रवर्द्धन ऐन २०७७ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) एवं प्रशासकीय कार्यविधि(नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी रामग्राम नगरपालिका नगर कार्यपालिकाबाट यो कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत गरिएको छ ।

(२) **कार्यबिधिको औचित्यता:**

नेपाल एक कृषि प्रधान देश हो । कूल जनसंख्याको ६०.४ % कृषिमा आश्रित रहेको पाईन्छ । साथै जनसंख्याको ६६% रोजगारीको अवसर प्रदान र कुल गाहर्स्थ उत्पादनको २७.६% कृषिको योगदान रहेको भए

तापनि विगत वर्षको भन्दा कृषिमा आश्रित जनसंख्या घटदै गएको छ । कृषि व्यवसाय प्रतिको घटदो अवस्थालाई क्रमश बृद्धि गदै कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी व्यावसायमूलक वनाउन र यस नगरपालिकाले लिएको नीति अनुरूप कृषि पेशालाई मर्यादित वनाई ताजा तथा स्वस्थ्य वाली उत्पादन गरी वाह्य क्षेत्रसम्म पनि यहाँको नमूना कार्यको अनुशरण गर्ने गरी यो कार्यविधि तयार गरिएको हो । यस नगरले कृषि विकासको क्षेत्रमा विनियोजन गरेको वजेटको सहि सदुपयोग र व्यवस्थित कार्यक्रम सञ्चालन पद्धतिका लागि यस कार्यविधि अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्ने वातावरण सृजना गरी सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीका लागि विश्वस्थ पारी उपलब्ध श्रोतको सदुपयोग गर्नका लागि मार्ग निर्देशन गर्ने गरी कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७८ तयार गरिएको हो ।

(३) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. यो कार्यविधिको नाम रामग्राम नगरपालिका कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि,२०७७ रहेको छ ।

२. **यो कार्याविधि रामग्राम नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र लागू हुनेछ ।**

३. यो कार्यविधि रामग्राम नगरपालिका नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि प्रारम्भ हुनेछ ।

परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

(क) **"नगरपालिका"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिका सम्झनु पर्नेछ ।

(ख) **"कार्यालय"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्नेछ ।

(ग) **"प्रमुख"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिकाको प्रमुखलाई जनाउने छ ।

(घ) **"उप प्रमुख"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिकाको उप प्रमुखलाई जनाउने छ ।

(ङ) **"प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउने छ ।

(च) **"शाखा"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिकाको कृषि विकास शाखालाई सम्झनु पर्नेछ ।

(छ) **"वडा"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिका अर्न्तगतका सबै वडाहरू सम्झनु पर्ने छ ।

(ज) **"प्राविधिक"** भन्नाले कार्यालयमा कार्यरत वा कृषि विकास शाखावाट खटाइएको सम्बन्धित प्राविधिक सम्झनु पर्नेछ ।

(झ) **"सहकारी"** भन्नाले कृषि सहकारी वा कृषि कार्यक्रम समावेश भएको सहकारी संस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) **"कृषक"** भन्नाले कृषि कार्यत्रक्रम संचालन गर्ने व्यक्ति वा संस्था सदस्य सम्झनु पर्दछ ।

(ट) **"अनुदान"** भन्नाले सम्बन्धित कृषि विकास कार्यक्रम संचालनका लागि दिइने अनुदान सम्झनु पर्नेछ

(ठ) **"प्रस्तावक"** भन्नाले यस कार्यविधि अनुसार अनुदान प्राप्त कृषक/व्यवसायिक कृषि फर्म/कृषक समुह / कृषि सहकारी/निजि फर्म/उद्यमी सम्झनु पर्दछ ।

(ड) **"कार्यविधि"** भन्नाले कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७७ सम्झनु पर्दछ ।

(ढ) **"समिति"** भन्नाले रामग्राम नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रर्वद्धन ऐन वमोजिम गठित कृषि समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ण) **"मूल्याङ्कन समिति"** भन्नाले सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ वमोजिम गठित मूल्याङ्कन समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ण) **"लगानी रकम"** भन्नाले कार्यक्रम संझौतामा उल्लेख भए अनुसारको अनुदान र प्रस्तावकले व्यहोर्ने रकम समेत गरी कुल लगानी रकम सम्झनु पर्दछ ।

(त) **"श्रमदान"** भन्नाले प्रस्तावक वा सेवाग्राहीले कार्यक्रम संचालनमा गर्ने अभिलिखित श्रमलाई सम्झनु पर्दछ ।

(थ) **"मागमा आधारीत अनुदान"** कार्यक्रम भन्नाले प्रस्तावकको माग स्वीकृतिका आधारमा दिइने अनुदान कार्यक्रम सम्झनु पर्दछ ।

(४) उद्देश्य:

यो कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ ।

१. व्यवसायिक एवं प्रतिस्पर्धात्मक कृषि प्रणाली द्धारा उच्च एवं दिगो आर्थिक विकास हासिल गरी खाद्य सुरक्षा तथा गरिवी निवारणमा टेवा पुऱ्याउने ।
२. कृषि क्षेत्रमा उन्नत तथा हाइब्रिड बीउविजन,मल,विषादि तथा यान्त्रिकीकरणको प्रयोगबाट उत्पादन एवं उत्पादकत्व बढाउने ।
३. व्यवसायिक कृषि प्रणालीबाट प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता बढाउने ।
४. प्राकृतिक स्रोत, वातावरण र जैविक विविधताको संरक्षण सर्म्बद्धन एव सदुपयोग गर्ने ।
५. प्रस्तावकहरूको प्रस्ताव बमोजिमका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
६. कृषि क्षेत्रमा नविनतम प्रविधिहरु विस्तार गरी उत्पादन लागत घटाउने ।
७. व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम मार्फत समृद्ध रामग्राम को लक्ष्य प्राप्ति गर्ने ।

(५) कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यान्वयन प्रकिया:

(क) मौरी तथा पारिवारिक पोषण कार्यक्रम:

यो कार्यक्रममा विशेष साना कृषकहरूका लागि पारिवारिक पोषण तर्फ मौरी विस्तारका लागि खालि घारमा अनुदान र व्यवसायिक मौरी पालनका लागि मौरी गोला तथा मौरीजन्य सामाग्रीमा अनुदान दिइनेछ ।

१. नयाँ प्रविधि तथा दिगो कृषि विकासमा आधारित रहि तालिम,गोष्ठी,अवलोकन भ्रमण, अन्तरक्रिया, प्रविधि प्रदर्शन जस्ता विविध कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ ।
२. कार्यक्रम संचालनका लागि प्रस्ताव आह्वान गरी कृषकहरूलाई १५ दिने सूचना प्रसारित गरिनेछ
३. प्रस्तावकले प्रस्तावनाका साथ व्यवसायिक योजना र लागत स्टिमेट पेश गर्नुपर्ने छ । वजेटको उपलब्धता वढीमा ५०% सम्म अनुदान उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

४. व्यवसायिक मौरी पालनका लागि न्युनतम १० मौरी गोला भएका कृषकले मात्र प्रस्तावना पेश गर्न पाउने छन् । तर मौरीपालन गर्न चाहने कृषकहरुलाई कार्यक्रममा सहभागी हुनबाट बञ्चित गरिने छैन ।
५. यस कार्यक्रम वमोजिम मौरीपालन सम्बन्धी मौरीजन्य सामाग्रीहरु अनुदानमा वितरण गरिने छ ।
६. निर्धारित समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरूको छनौट र सिफारिस समितिवाट गरिनेछ ।
७. प्रस्ताव पेश गर्दा अनुसूची ५ बमोजिम कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ख) ५०% अनुदानमा वीउ वितरण कार्यक्रमः

यो कार्यक्रम खाद्यान्न वाली,तरकारी बाली, तेलहन, दलहन बालीमा उन्नत र तथा वर्णशंकर जातका बीउ वितरण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरी वालीबस्तुको उत्पादन, उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने र कृषकहरुलाई खाद्यान्न तथा तरकारी बालीहरुमा आत्म निर्भर बनाई परनिर्भरता न्यूनीकरण गर्ने उद्धेश्यका लागि संचालन गरिनेछ । साथै नगर भित्रका बीउ उत्पादक कृषक समूह तथा सहकारीहरुका लागि मूल बीउ/उन्नत बीउ उत्पादनका लागि अनुदानमा बीउ उपलब्ध गराइने छ ।

१. कृषि सहकारी संस्था/कृषक समूह/कृषि उद्यमी/ कृषकको समन्वयमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै नगर भित्रका मुख्य वालीहरुको वीउ उत्पादन गरी रहेका कृषि सहकारी संस्थाहरूको वीउ उत्पादन, भण्डारण तथा कारोवार विवरण पेश गर्नका लागि सूचना प्रकाशन गरीनेछ ।
२. अनुदानमा वितरण गरिने वालीवस्तुको बीउविजनहरु राष्ट्रिय बिउविजन समितिबाट सूचीकृत वा पञ्जीकृत भएको हुनपर्ने छ ।
३. कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि यस कार्यालयले १५ दिने सूचना प्रकाशित गर्नेछ । यस्तो सूचना सबै वडा कार्यालय मार्फत सरोकारवालाहरुलाई जानकारी दिइनेछ ।
४. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका आवेदनहरुको छनौट र सिफारिस कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन समितिबाट गरिनेछ ।
५. खाद्यान्न वालीको वीउमा वढीमा ५०% अनुदान उपलब्ध गराइने छ । अनुदान वाहेकको बाँकी रकम सम्बन्धित पक्षले नै व्यर्होनु पर्नेछ । अनुदान रकम कृषकले बीउविजन खरिद गर्दा तोकिए वमोजिम अनुदान स्वरुपको रकम छुट गरी बाँकी रकम कृषक स्वयंले तिर्नुपर्ने छ ।
६. खाद्यान्न बालीको मूल बीउ तथा उन्नत बीउ उत्पादन गर्ने कृषक समूह, कृषि सहकारी र उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि प्रति कठ्ठा रु. १०००।- प्रदान गरिने गरिने छ । साथै प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू अनुसूची ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
७. कार्यक्रम अन्तरगत तालिम, गोष्ठी तथा कृषक अवलोकन भ्रमण, प्रविधि प्रदर्शन समावेश गर्न सकिनेछ ।
८. खाद्यान्न वालीको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्नका लागि कृषकहरूलाई मूलबीउ/उन्नत बिउ कार्यालयले उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

९. अनुदानमा बीउ प्राप्त गर्नका लागि आवेदन दिएका आवेदन कर्तामध्येबाट छनौट भएका कृषकहरूलाई बीउ खरिद गर्नका लागि कार्यालयले तोकिएको परिमाणमा कुपन उपलब्ध गराउनेछ ।

(ग) जग्गा भाडा लिई कृषि व्यवसाय गर्नेहरूलाई प्रोत्साहन अनुदानः

जग्गा भाडामा लिई कृषि व्यवसाय गर्नेहरूका लागि कृषि वाली उत्पादन, प्रशोधन र वजारीकरणमा पहुँच पुऱ्याई कृषि व्यवसायमा प्रत्यक्ष राहत पुऱ्याउन यो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१. यस कार्यक्रम अन्तरगत कृषि वाली उत्पादन ,प्रशोधन र वजारीकरणका कार्यक्रमहरू मात्र समावेश गरिनेछ ।
२. विदेशवाट फर्कि कृषि व्यवसाय संचालन गरेका वा गर्न इच्छुक यूवाहरूलाई प्राथमिकता दिई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ र व्यावसायिक रुपमा कृषि पेशा अपनाई कृषि व्यावसाय सञ्चालन गर्दै आएका कृषि उद्यमीहरुले पनि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रस्ताव पेश गर्न सक्ने छन् ।
३. जग्गा भाडामा लिई कृषि पेशा गरी आएको हकमा भाडा अवधि कम्तीमा ५ वर्षको हुनु पर्नेछ ।
४. विगत देखि व्यवसाय संचालन गरी आएकाको हकमा कम्तीमा चालु आ.व. को अवधि बाँकी नै रहेको हुनु पर्नेछ ।
५. यस नगरपालिकामा व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण गरेको हुनु पर्ने छ वा दर्ता गरी निवेदन दिन सकिनेछ ।
६. निवेदनको ढाँचा सम्वन्धित वडा कार्यालय र नगरपालिका कृषि विकास शाखाबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
७. कार्यक्रम संचालनका लागि प्रथम पटक १५ दिने प्रस्ताव आह्वान सम्बन्धी सूचना प्रकाशित गरिनेछ ।
८. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरूको छनौट र सिफारिस समितिवाट गरिनेछ ।
९. छनौट भएका आवेदकहरुलाई करार सम्झौता वमोजिमको कुल रकममा बढीमा ५० प्रतिशत रकम प्रोत्साहन स्वरुप उपलब्ध गराइने छ ।
१०. प्रस्ताव पेश गर्दा अनुसूची ५ बमोजिम कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ ।

(घ) नगरभित्र रहेका कृषक समुह,कृषि सहकारी,व्यवसायिक कृषि फर्म तथा कृषि पेशासँग सम्बन्धित अन्य समितिहरूको तथ्याङ्क संकलन एवं अभिलेखिकरण कार्यक्रमः

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन तथा विकासका लागि कृषक समुह,कृषि सहकारी, व्यवसायिक कृषि फर्म, सम्बन्धित विभिन्न समितिहरू,वडा संग समन्वय तथा सहकार्यमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सोही कार्य प्रभावकारी तथा यस नगरको तथ्याङ्कमा समावेश गर्नका लागि सहयोग हुने गरी यो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१. सम्वन्धित कृषि प्राविधिकहरू वाट फिल्ड अनुगमन गरी तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेखिकरण गरिनेछ ।
२. यस कार्यक्रममा कृषि विकासमा हिजो र आज के फरक भयो त्यसको प्रभावकारिता अध्ययन गर्नका लागि कृषि विज्ञको सहयोग लिन सकिनेछ ।
३. संकलित तथ्याङ्कहरूको आधारमा कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका तयार गरिनेछ र सरोकारवाला कार्यालयहरुमा समेत पठाइने छ ।

(ङ) व्यवसायिक तरकारी खेती प्रवर्द्धन तथा विस्तार कार्यक्रम :

कार्यक्रम विशेषत व्यावसायिक रुपमा तरकारी उत्पादनमा जोड दिदै गत आ.व.मा संचालित कार्यक्रमको निरन्तरता तथा स्वस्थ वाली उत्पादन गरी उपभोग र वजारीकरण गर्ने उद्धेश्यले यो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रथम पटक १५ दिने सूचना आह्वान गरी वडा कार्यालयहरू मार्फत सूचना प्रकाशित गरिनेछ ।
२. यस कार्यक्रम अन्तरगत राष्ट्रिय बीउविजन समितिद्धारा पञ्जीकृत वा सूचीकृत भएका उन्नत तथा हाइव्रिड तरकारी तथा च्याउको बीउ विजनहरुमा बढीमा ५० प्रतिशतसम्म अनुदानमा वितरण गरिने छ ।
३. यस कार्यक्रम वमोजिम अनुदानग्राहीले अनुदानमा बीउ विजनहरु प्राप्त गर्नका लागि कम्तिमा ३ कठ्ठा (२ रोपनी) क्षेत्रफलमा तरकारी खेती गर्दै आएको हुनु पर्नेछ तर कुनै नयाँ कृषकले तोकिएको क्षेत्रफलमा तरकारी खेती गर्ने प्रतिवद्धता सहित आवश्यक कागजातहरु पेश गरेमा अनुदानमा बीउविजन वितरण गर्न बाधा पर्ने छैन ।
४. नविनतम प्रविधिहरुमा साना कृषि औजार तथा यन्त्र उपकरणमा बढीमा ५० प्रतिशतसम्म अनुदान दिइने छ ।
५. कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यकताका आधारमा प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।
६. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रस्तावको ढाँचा अनुसूची ३ बमोजिम पेश गर्नु पर्नेछ ।
७. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका आवेदनहरुको छनौट मूल्याङ्कन समितिवाट गरिनेछ र सो को एकप्रति सूचना पाटिमा टाँस गरी सम्बन्धित वडा कार्यालयहरुमा समेत पठाइने छ ।
८. कृषक, कृषि उद्यमी, कृषक समुह, कृषि सहकारी मार्फत साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ ।

९. कार्यक्रम संचालनमा प्राङ्गारिक तथा जैविक मल तर्फ वढीमा ७५% सम्म अनुदान दिन सकिनेछ ।

१०. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कृषक समुह, कृषि सहकारी ,कृषि उद्यमीले अमानतमा काम गर्न सक्ने छन् ।

११. प्लाष्टिक मल्चिङ्ग विधिबाट तरकारी खेती गर्ने कृषकहरुलाई बढीमा ५० प्रतिशत अनुदानमा मल्चिङ्ग प्लाष्टिक उपलब्ध गराइने छ ।

१२. कार्यालयले उपलब्ध गराउने अनुदान रकम बाहेक कृषकले लागत साझेदारी वापत व्यहोर्नु पर्ने रकम सम्बन्धित सप्लायर्सहरु एकमुष्ठ उपलब्ध गराउनु पर्ने छ । साथै अनुदान वापत कार्यालयले बुझाउनु पर्ने रकम शाखाको राय अनुसार सम्बन्धित सल्लायर्सलाई नियमानुसार चेक मार्फत भुक्तानी दिइने छ ।

(च) खाद्य पोषण तथा कौशि खेती कार्यक्रम:

यो कार्यक्रम विशेषत शहर वजार क्षेत्रका १ देखि ६ वडामा लक्षित रहने छ । १ जना व्यक्तिले दैनिक औसत ३०० ग्राम ताजा तरकारी उपभोग गर्ने वढदै गएको विलासि पना,घरको फोहर व्यवस्थापन गरी मोहरमा परिणात गर्न तथा कौशि खेतीमा रमाउने र कौशि खेतीको माध्यमबाट पोषण सुरक्षामा टेवा पुऱ्याउने उद्धेश्य राखि यो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१. कार्यक्रम संचालनका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयहरू मार्फत सूचना प्रवाह गरिनेछ ।

२. कार्यक्रम संचालनका लागि वडा अर्न्तगत रहेका टोल विकास संस्था, समुह, कृषि प्राविधिक तथा कृषि विज्ञहरूले प्रस्ताव पेश गर्न सक्ने छन ।

३. कार्यक्रममा तालिम,गोष्ठी,कृषि समाग्रीहरूमा अनुदान रकम खर्च गर्ने सकिनेछ ।

४. कार्यक्रम संचालनमा प्रस्तावकले गर्न सक्ने लागत सहभागिता पेश गर्नु पर्नेछ ।

५. यो कार्यक्रमका लागि रासायनिक विषादीमा नि:शुल्क वितरण दिइने छैन ।

६. समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरूको छनौट र सिफारिस समितिवाट गरिनेछ ।

७. प्रस्ताव अनुसूची १ बमोजिम पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ज) सिचाई वोरहरू मर्मत तथा स्यालो ट्युवेल जडानः

कृषि विकास कार्यक्रम संचालन तथा दिगोपनाका लागि सिंचाई,यातायात तथा विधुतीकरण अति आवश्यक रहन्छ । विगत वर्षमा निर्माण भएर सिंचाई व्यवस्थापन गरी रहेका र विविध समस्या तथा चुनौतिले गर्दा संचालनमा आउन नसकेका बोरहरूलाई पुन संचालनमा ल्याई कृषि विकास कार्यक्रममा प्रत्यक्ष टेवा पुऱ्याउने

उद्धेश्यका साथ यो कार्यक्रम संचालन गरिने छ भने स्यालो ट्युवेल जडान कार्यक्रम थप नयाँ सिंचाई व्यवस्थापनका लागि संचालन गरी सिंचित जग्गाको क्षेत्रफल वढाउने गरी कार्यक्रम संचालन गरिने छ।

१. बोर स्थापना भएका वडाहरूमा संचालनमा रहेका वा मर्मत गर्नु पर्ने विवरण अध्यावधिक तथा ट्युवेल जडान का लागि प्रस्ताव पेश गर्नका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयमा सूचना प्रकाशित गरिने छ।

२. प्राप्त प्रस्तावहरूको स्थलगत अनुगमन गरिने छ।

३. गत आ.व.मा अनुदान लिएर संचालनमा आएका तर थप पाइप लाइन तथा अन्य च्यानलहरू विस्तार तथा

मर्मत गर्न बाँकी रहेका बोरहरूका लागि पनि यो अनुदान कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ।

४. कार्यक्रम संचालनका लागि जल उपभोक्ता समिति गठन तथा पुर्नगठन गरी वा कृषक समूह/समितिबाट

प्रस्ताव आह्वान गरिने छ।

५. प्रस्ताव पेश गर्दा कार्यक्रम संचालनका लागि लाग्ने अनुमानित लागत पेश गर्नु पर्नेछ।

६. अनुगमन रिर्पोट तयार तथा कम्पायल गरी सम्बन्धित समितिमा पेश गरिनेछ।

७. समितिको निर्णयबाट अनुदान रकम तय गरी योजना छनौट गरी प्राविधिक लागत स्टिमेट बमोजिम संम्झौता गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

८. यो कार्यक्रममा संघीय सरकारको साना सिंचाई शर्सत कार्यकम ,प्रदेश सरकारको कार्यकम तथा विभिन्न संघ संस्थाले दिने अनुदान रकम समेत समावेश गर्न सकिनेछ।

९. नगरपालिकावाट विनियोजित वजेट बाहेक उर्जा तर्फ व्यवस्थापन भएको शर्सत वजेटलाई समेत सोलार सिंचाई कार्यक्रममा समावेश गरी सिंचाई व्यवस्थापन संचालन गर्न सकिनेछ।

१०.जल उपभोक्ता समिति, कृषक समुह, कृषि सहकारीको प्रस्ताव अनुसार कूल लागतको न्यूनतम १५% रकम वा श्रमदान अनिवार्य रहने छ सोही रकमबाट प्राविधिक खर्च आवश्यक भए व्यवस्थापन गर्न सकिने छ ।

११. कार्यक्रम संचालनका लागि अन्तरक्रिया, तथा आवश्यक तालिमको व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ।

१२.कार्यक्रम सम्पन्न गरी प्राविधिक मूल्याङ्कन, वडा कार्यालयको सिफारिस, स्थलगत फोटो विल भरपाई साथ

भुक्तानीका लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. प्रस्तावना साथ अनुसूची २ पेश गर्नु पर्नेछ ।

(झ) मागमा आधारित प्रस्तावित कार्यक्रमः

यो कार्यक्रम रामग्राम नगरपालिकाको कृषि व्यावसाय प्रर्वद्धन ऐन २०७७ अनुसार संचालन गरिनेछ । व्यवसायिक कृषक, उद्यमी, फर्म, कृषक समुह, टोल विकास संस्था तथा कृषि सहकारी संस्थाहरूले आफ्नो लगानीमा संचालन गर्ने जुनसुकै कृषि व्यवसायका लागि अनुदान सहकार्य रहनेछ, आकस्मिक वाली संरक्षण सेवामा समेत अनुदान दिन सकिने छ ।

१. यो कार्यक्रम नयाँ प्रविधि तथा दिगो कृषि विकासमा आधारित रहने छ ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि १५ दिने सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आह्वान गरिने छ ।
३. प्रस्ताव प्रकृति हेरी कम्तिमा रु. २०,०००।- देखि अधिकतम रू ५००,०००।- सम्म मात्र अनुदान दिन सकिनेछ ।
४. प्रस्ताव पेश गर्दा लागत स्टिमेट समेत पेश गर्नुपर्नेछ । कुल लागतमा ५० प्रतिशत नबढ्ने गरी छनौट भएका प्रस्तावकहरुलाई अनुदान उपलब्ध हुनेछ । अनुदान रकम नगदै वा सामाग्री खरिद गरिद गरी अनुदानमा वितरण गर्न समेत सकिने छ ।
५. प्रस्ताव अनुसूची १ र ५ बमोजिम पेश गर्नु पर्नेछ ।
६. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरूको छनौट र सिफारिस मूल्याङ्कन समितिबाट गरिनेछ ।
७. कार्यक्रम सम्पन्न गरी मूल्याङ्कन सहित सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ञ) माटो परीक्षण गरी माटो सुधारका लागि सामग्री/प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रमः

यो कार्यक्रम संचालन विशेषत कृषि व्यवसाय खेती प्रविधिमा अधिक रासायनिक मल विषादीको प्रयोग र त्यसको नकारात्मक प्रभावमा सुधार तथा माटो जाँच, माटो सुधार र प्राङ्गारिक उत्पादनमा सहयोग पुग्ने गरी यो कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

१. माटो परीक्षण मिनि ल्याब संचालन गर्नका लागि आवश्यक उपकरण खरिद गरी मिनी ल्याब संचालन गर्न सकिनेछ ।

२. माटो सुधारका लागि बढीमा ७५ प्रतिशत अनुदानमा जिंक, ढैचाको बीउ, कृषि चुन तथा जिप्सममा वितरण गर्न सकिने छ ।

३. यस कार्यक्रमबाट नविनतम तालिम तथा अभिमूखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्न सकिनेछ । यस प्रकारका कार्यक्रमहरुमा कृषकहरुले लागत सहभागिता व्यहोर्नु पर्ने छैन । तर समूह तथा कुनै संस्थाले आयोजना गरेको भए तोकिएवमोजिम हुनेछ ।

४. नियमित रुपमा माटो जाँच गर्नका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न सामाग्रीहरु बढीमा ७५ प्रतिशतसम्म अनुदानमा उपलब्ध गराइने छ ।

५. माटो जाँच गरेपछि कार्यालयले माटो जाँच कार्ड वितरण गर्न सक्नेछ ।

<u>(ट) भकारो सुधार कार्यक्रमः</u>

कार्यक्रम विशेषत पशु स्वास्थ्य सुधार ,व्यवसायिक प्राङ्गारिक तरकारी उत्पादनमा टेवा पुग्ने गरी संचालन गरीनेछ ।

१.कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रथम पटक १५ दिने सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आह्वान गरिने छ ।

२.तोकिएको समयभित्र पेश हुन आएका प्रस्तावहरुको छनौट मूल्याङ्कन समिति वा कृषि प्राविधिकहरुले स्थलगत अनुगमन गरी आवश्यकतानुसार छनौट गरी सूचना सार्वजनिक गरिने छ । यस्तो सूचना कार्यालयको सूचना पार्टि, वडा कार्यालयमा टाँस गरिनुको साथै सामाजिक सञ्चाल मार्फत समेत जानकारी गराइने छ ।

३.छनौट भएको प्रस्तावकहरुले तोकिएको समयमा सम्झौता लागि आवेदन दिनु पर्नेछ र आवेदनको आधारमा कृषक, कृषक समुह, सहकारी सँग सम्झौता गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४.कार्यक्रममा उन्नत प्रविधिको तालिम, प्रर्दशनी, कृषि औजार उपकरणमा अनुदान दिन सकिनेछ ।

५.भकारो सुधारका कुल लागतको ५० प्रतिशत वा प्रति भकारो बढीमा रू १२०००।-अनुदान दिन सकिनेछ ।

६.कार्यक्रममा सहभागी हुनका लागि कम्तीमा २ वटा ठूला पशुचौपाया पालेको र तरकारी खेती गरेको हुनु पर्नेछ ।

७.प्रस्तावको ढाँचा अनुसूची ४ बमोजिम पेश गर्नु पर्नेछ ।

८.कृषक, समूह,सहकारीहरुले अमानत विधिमै कार्य गर्न सकिने छन् ।

<u>(ठ) यूवा लक्षित यूवा स्वरोजगार कार्यक्रमः(प्रस्तावनामा आधारित स्थायी तरकारी नर्सरी घर स्थापना)</u>

यो कार्यक्रम यूवा स्वरोजगार तथा आत्मनिर्भर हुने गरी मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि नमूना नर्सरी स्थापना गर्ने गरी संचालन गरिनेछ ।

१. यो कार्यक्रम व्यवसायिक तरकारी वाली उत्पादनमा आधारित रहने छ ।
२. यो कार्यक्रम सञ्चालनका लागि १५ दिने सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव संकलन गरिने छ । प्रकाशित सूचना विभिन्न माध्यमबाट सबै वडा कार्यालयहरुमा पठाई समुदाय स्तरमा समेत टाँस गरिने छ ।
३. कृषक,कृषक समुह, सहकारी तथा व्यवसायिक कृषि फर्महरूले यो यस कार्यक्रममा सहभागी हुन सक्ने छन् ।
४. बैदेशिक रोजगारवाट फर्किएको बेरोजगार युवाहरूलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै अन्य कृषि उद्यमीले पनि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रस्ताव पेश गर्न सक्ने छन् ।
५. विदेशबाट फर्किएको भए स्पष्ट विवरण खुल्ने कागजातहरु समेत संलग्न राख्नु पर्ने छ ।
६. प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू अनुसूची ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
७. कार्यक्रमको व्यवसायिक योजनाको ढाँचा अनुसूची १ वमोजिम हुनु पर्ने छ ।
८. दर्ता भएका प्रस्तावहरूको प्राविधिक तथा आर्थिक पक्ष अनुसार प्रस्तावहरूको छनौट र सिफारिस मूल्याङ्कन समितिवाट गरिनेछ ।
९. यस कार्यक्रम अन्तरगत अनुदानग्राहीले कम्तीमा २५ प्रतिशत लागत सहभागिता व्यहोर्नु पर्नेछ ।
१०. योजना सम्पन्न पश्चात सम्बन्धित प्राविधिकको मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, वडा कार्यालयको सिफारिस सक्कलै बील भौचरहरु पेश गरेमा नियमानुसार भुक्तानी दिइने छ ।

(ड) मागमा आधारित कृषि यान्त्रिकरण कार्यक्रम

कृषि पेशा तथा व्यावसायलाई आधुनीकीकरण तथा व्यावसायीकरण गरी न्यून लागतमा बढी प्रतिफल प्राप्त गर्नका लागि साना तथा मझौला किसिमका यन्त्र उपकरणहरु वितरण गरिने छ । यसरी वितरण गरिने यन्त्र तथा उपकरणहरु कृषकहरुको माग वमोजिम हुनेछन् ।

१. नविनतम प्रविधि तथा दिगो कृषि विकासमा टेवा पुग्ने गरी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कम्तिमा १५ दिने सुचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आह्वान गरिने छ । ष
३. यस कार्यक्रममा कृषक, कृषि उद्यमी , कृषक समूह तथा कृषि सहकारीले प्रस्तावना पेश गर्न सक्ने छन् ।
४. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरुको माग वमोजिम फिल्ड अनुगमन पश्चात मूल्याङ्कन समितिबाट छनौट गरिने छ । अनुदानग्राहीले ५० प्रतिशत लागत सहभागिता व्यहोर्नु पर्नेछ ।
५. प्रस्ताव पेश गर्दा अनुदाग्राहीले ५० प्रतिशत रकम व्यहोर्ने प्रतिवद्धता समेत संलग्न गर्नु पर्ने छ ।
६. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि न्यूनतम २५,००० रुपैया देखि अधिकतम ५,००,००० रुपैया सम्म मूल्यपर्ने यन्त्र तथा उपकरणहरु कार्यालयले खरिद गरी वा कृषकहरुले खरिद गरेको बील भरपाई र प्राविधिकले गरेको अनुगमनको प्रतिवेदनको आधारमा कृषकहरुलाई अनुदान रकम उपलब्ध

गराइने छ । साथै कृषकहरुले यन्त्र तथा उपकरण खरिद गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन, नियम अनुसार खरिद गर्नु पर्ने छ ।

७. प्रस्ताव अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

८. प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू अनुसूची ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

९. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि छनौट भएका अनुदानग्राही विवरण सूचना पार्टीमा टाँस गरी वडा कार्यालयहरुमा समेत टाँस गर्न लगाइने छ ।

१०. यस कार्यक्रम अन्तरगत यन्त्र तथा उपकरणहरु वितरण गर्नुभन्दा पहिले अनुदानग्राहीसँग सम्झौता गरी सोही अनुसार सामग्री खरिद गरी यन्त्र तथा उपकरणहरु उपलब्ध गराइने छ ।

(ढ) बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि (प्लाष्टिक सिट, इन्सेक्ट नेट,थोपा सिचाई ईजि ड्रिप)

१. यो कार्यक्रम आधुनिक प्रविधि तथा दिगो कृषि विकासमा आधारित रहने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि १५ दिने सूचना प्रकाशन मार्फत प्रस्ताव आह्वान गरिने छ ।

३. प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू अनुसूची ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

४. प्लाष्टिक सिट, इन्सेक्ट नेट, थोपा सिचाईमा कुल लागतको बढीमा ५० प्रतिशतसम्म अनुदान रकम उपलब्ध गराइने छ तर प्राङ्गारिक मल तर्फ बढिमा ७५ प्रतिशत सम्म अनुदान दिन सकिने छ । बाँकी रकम सम्बन्धित पक्षले नै ब्यर्होनु पर्ने छ ।

५. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरूको स्थलगत अनुगमन पश्चात छनौट र सिफारिस समितिवाट गरिनेछ ।

६. छनौट भएका अनुदानग्राहीको सूचना सार्वजनिक गरी सम्झौताका लागि नियमानुसार जानकारी गराइने छ ।

७. अनुदानग्राहीले सम्झौता वमोजिम कार्य सञ्चालन गर्नुपर्ने छ । अन्यथा कार्यालयले भुक्तानी दिन बाध्य हुने छैन ।

८. अनुदानग्राहीले भुक्तानी रकम माग गर्दा सम्झौताको प्रतिलिपी, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, सक्कलै बील भौचरहरु र निवेदन पेश गर्नुपर्ने छ ।

<u>(ण) व्यावसायिक कृषि फर्म निर्माण</u>

कृषि व्यावसायलाई आधुनिकीकरण गर्दै कृषि कार्य गर्न उत्प्रेरित गर्नुका साथै कृषक, कृषि उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहन गर्दै नविनतम प्रविधिको प्रयोगबाट उत्पादन एवं उत्पादकत्व वृद्धि गर्न यस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ । कृषि विकासका नयाँ विधि र प्रविधिहरु समुदाय स्तरमा प्रचार प्रसार गरी अन्य कृषकहरुलाई प्रविधि ग्रहण गराइने छ । यस्ता फर्महरुले मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी, फलफूल, बीउविजन उत्पादन एवं विक्रि वितरण, नर्सरी निर्माण, भकारो सुधार, कम्पोष्ट मल निर्माण, गड्यौली मलको उत्पादन , प्लाष्टिक टनेल निर्माण, जाली घर निर्माण, साना

सिचाईका पूर्वाधारहरु निर्माण, आधुनिक कृषि यान्त्रीकरणको सञ्चालनका माध्यमबाट आफ्नो कृषि व्यावसायलाई सहज तथा व्यवस्थित गर्न सक्ने छन् ।

कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

१. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि १५ दिने सूचना प्रकाशन मार्फत प्रस्ताव आह्वान गरिने छ । तोकिएको समयमा आवश्यक प्रस्ताव पर्न नआएमा दोस्रो पटक ७ दिनको सूचना प्रकाशन गरिनेछ ।

२. कार्यक्रम सञ्चानका लागि कृषक, कृषि उद्यमी तथा कृषि फर्महरुले अनुसूची ६ बमाजिमका आवश्यक कागजात सहित प्रस्तावना पेश गर्न सक्नेछन् ।

३. प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू अनुसूची ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

४. व्यावसायिक कृषि फर्म निमार्णका लागि संरचना निर्माण, कृषि यन्त्र तथा उपकरणहरु, प्लाष्टिक टनेल, इन्सेक्ट नेट, थोपा सिचाईमा कुल लागतको बढीमा ५० प्रतिशत, प्राङ्गारिक मल, झोल मल, जैविक मल बढिमा ७५ प्रतिशत, भकारो सुधार तर्फ बढीमा १२०००।- वा कुल लागतको बढीमा ५० प्रतिशत अनुदान दिन सकिने छ ।

५. व्यावसायिक फर्म निर्माणमा कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि यस कार्यालयमा दर्ता भएका वा सूचीकृत भएका कृषि फर्महरुलाई ५०,०००।- देखि बढीमा ३ लाख रुपैया सम्म अनुदान दिन सकिने छ ।

६. तोकिएको समय भित्र पर्न आएका प्रस्तावहरूको स्थलगत अनुगमन पश्चात छनौट र सिफारिस समितिवाट गरिनेछ ।

७. छनौट भएका अनुदानग्राहीको सूचना सार्वजनिक गरी सम्झौताका लागि नियमानुसार जानकारी गराइने छ ।

८. अनुदानग्राहीले सम्झौता वमोजिम कार्य सञ्चालन गर्नुपर्ने छ । अन्यथा कार्यालयले भुक्तानी दिन बाध्य हुने छैन ।

९. अनुदानग्राहीले भुक्तानी रकम माग गर्दा सम्झौताको प्रतिलिपी, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, सक्कलै बील भौचरहरु र निवेदन पेश गर्नुपर्ने छ । अनुदान रकम कृषकहरुलाई बैङ्क खाता मार्फत भुक्तानी गरिने छ ।

(त) हिउँदे तथा वर्षे फलफूल विरूवा अनुदान कार्यक्रमः

१. पोषण सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै दिगो कृषि विकासमा आधारित रहि यो कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

२. प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू अनुसूची ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

३. बगैंचा स्थापनाका तथा पोषण सुधारका लागि फलफूल विरूवामा वढीमा ७५ प्रतिशत सम्म अनुदान दिइने छ ।

४. विरुवा वितरणका लागि लागि १५ दिने सूचना प्रकाशन गरी कृषकहरुको माग संकलन गरिने छ ।

५. विरुवाहरु वितरण गर्दा विशेष गरी भौगोलिक क्षेत्र सुहाउँदो र सहजै उपलब्ध हुने खालका विरुवाहरु र जातहरु स्पष्ट लेखी अनुसूची
६. दर्ता भएका निवेदनहरू प्राविधिक दृष्टिकोणले उचित भए नभएको निर्णय गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(त) **शत प्रतिशत अनुदानमा संचालन हुने कार्यक्रम(तरकारी प्रर्दशनी, उन्नत तथा हाईव्रिड वीउ)**

(अ) **तरकारी प्रर्दशनीः**

१. व्यवसायिक कृषि फर्म, कृषि समुह, सहकारीको हकमा समूहको निर्णय दर्ता प्रमाण पत्र प्रतिलिपि पेश गर्नु पर्नेछ ।
२. व्यक्तिको हकमा नेपाली नागरिकता प्रमाण प्रतिलिपि, लालपुर्जा वा करार सम्झौता प्रतिलिपि निवेदनका साथ कार्यक्रमको माग खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।
३. दर्ता भएका निवेदनहरू प्राविधिक दृष्टिकोणले उचित कार्यालयबाट निर्णय गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(आ) **मिनीकिटः (उन्नत तथा वर्णशंकर वीउ)**

१. खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ कार्यक्रम सञ्चालन गरिने हुदाँ तरकारी खेतीका लागि जग्गा भएका सेवाग्राहीहरूलाई यस कार्यक्रममा समावेश गरिनेछ ।
२. यसरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कृषक समूह, कृषि सहकारीहरु र कृषकहरुलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि मिनिकिट वितरण गरिने छ ।
३. तरकारीको बीउ वितरण गर्दा कम्तीमा पनि २ देखि ५ वटा बालीवस्तुका जातहरु १ सेटमा हुनेछन् र उक्त एक सेटको रकम बढीमा रु २००।- सम्म हुनेछ ।
४. मिनिकिट वितरण गर्दा राष्ट्रिय बीउ विजन समितिबाट सूचीकृत वा पञ्जीकृत भएका तरकारी वालीका जातहरु मात्र वितरण गरिने छ ।
५. कृषक समूह तथा सहकारीहरुले मिनिकिट माग गर्दा निर्णय प्रतिलिपी, दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी र निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
६. एउटा कृषक समूहलाई बढीमा २५ वटा र कृषक सहकारीहरुलाई बढिमा ५० सेटसम्म मिनिकिट वितरण गर्न सकिने छ ।
७. एक आ.व. हिउँदे र गिष्मकालिन ⁄ वर्षे गरी २ पटकसम्म मिनिकिट वितरण गर्न सकिने छ ।

(इ) **बाली संरक्षण सेवा**

१. कृषि उपजहरुलाई उत्पादन एवं उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुऱ्याउनुका साथै उत्पादित उपभोग्य बस्तुबाट मानविय स्वास्थ्यमा समेत प्रतिकुल असर नपर्ने गरी वाली संरक्षणका विभिन्न कार्यक्रहरु संञ्चालन गरिनेछ ।

२. वाली संरक्षण सेवा अन्तरगत कृषक पाठशाला, एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन, झोल मल निर्माण, वाली उपचार, जैविक तथा रासायनिक विषादीहरु निःशुल्क वितरण गर्न सकिने छ ।

३. तरकारी वालीमा रासायनिक विषादिहरुको न्यून प्रयोग गर्नका लागि विभिन्न सन्देशमूलक ब्रोसर, पर्चाहरु प्रकाशन गर्नुका साथै विभिन्न पासो तथा ल्यूरहरुको निःशुल्क वितरण गरिने छ ।

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

१. कार्यक्रम मागमा आधारित रही स्थलगत घुम्ती स्तरमा संचालन हुनेछ ।

२. कृषक संख्या प्रति समूह वढीमा ३० जना रहने छ । साथै तालिम अवधि आवश्यकता अनुसार हुनेछ ।

३. तालिम खर्च कार्यक्रम संचालनको लागत स्टिमेट तयार गरी पूर्व स्वीकृत लिए पश्चात मात्र तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. घुम्ती तालिममा सहभागी भएका कृषकहरुले भत्ता स्वरुप कुनै रकम दिइने छैन तर खाजा खर्च र स्टेशनरी कानुनमा तोकिए वमोजिम पाउने छन् ।

५. सहभागीहरुलाई तालिममा प्रशिक्षण दिए वापत प्रशिक्षकहरुले प्रदेश कानुनमा व्यवस्था भए वमोजिम पारिश्रमिक पाउने छन् ।

□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□□□

१. नयाँ प्रविधिहरुको प्रचार प्रसार, कृषक तथा सरोकारवालहरुको समस्या समाधान तथा उचित पृष्ठपोषणमा आधारित रहनेछ ।

२. यो कार्यक्रम नगरपालिका स्तरीय हुनेछ ।

३. कार्यक्रममा जनप्रतिनिधि,कृषि विज्ञ , कृषि प्राविधिक, कृषक समूह, कृषि सहकारी, एग्रोभेट, बीउ उत्पादक, निर्जिवन वीमा कम्पनीका प्रतिनिधीहरु, धान तथा गहुँ मील सञ्चालकहरु, रासायनिक मल वितरण संघ संस्था, कृषि क्षेत्रका गैरसरकारी संस्था, व्यवसायिक कृषि उद्यमी, तरकारी संकलन केन्द्र तथा हाटवजारका प्रतिनिधिहरू रहने छन ।

४. कार्यक्रम सञ्चालनको अवधि आवश्यकताअनुसार रहने छ ।

५. कार्यक्रमको लागत स्टिमेट बनाई स्वीकृत गरी कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने छ ।

६. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सहभागीहरुको भत्ता रकम छुट्टयाएको भए नियमानुसार भत्ता दिइने छ अन्यथा भत्ता उपलब्ध गराइने छैन ।

(६). **भुक्तानी प्रकियाः**

कार्यक्रम सञ्चालनमा सहभागी हुने सेवाग्राहीहरूले कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार सम्झौता वमोजिम कार्यक्रम संचालन गरी अनुदान रकम माग गरेमा आर्थिक ऐन, नियमावली तथा अनुदान विरतण सम्बन्धी निर्देशिका अनुसार कार्यालयवाट अनुदान रकम भुक्तानी गरिनेछ । अनुदान रकम भुक्तानीका लागि कार्यक्रम संचालन पश्चात कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार सम्पन्न गरी सम्बन्धित प्राविधिकको मूल्याकन प्रतिवेदन, वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र, योजना सम्पन्नको स्थलगत फोटो र सक्कलै बील भरपाईहरु पेश गरेपछि कार्यालयले नियमानुसार रकम उपलब्ध गराउने छ ।

(७) **अनुगमनः**

१. संचालन गरिएका कार्यक्रमहरु सम्बन्धित वडा कार्यालयको समन्वयमा समिति तथा पदाधिकारी बाट बाट अनुगमन गरिनेछ ।
२. अनुगमनका सन्दर्भमा संचालित कार्यक्रमको बारेमा जानकारी गराउनु पर्नेछ । साथै सोधिएका विषयको स्पष्ट जवाफ र निर्देशनको पालना गर्नु पर्नेछ ।
३. कार्यालय वा शाखाबाट अनुगमन निरीक्षणमा खटाइएको कर्मचारीले अनुगमन भत्ता सुविधाका लागि अनिवार्य प्रतिबेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।अन्यथा अनुगमन भत्ता उपलब्ध हुने छैन ।
४. अनुगमन भत्ता कानुनमा तोकिए वमोजिम हुनेछ ।

(८). **विविधः**

१. अनुदान सहयोगमा संचालित कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयन अनुदानग्राहीले विशेष ध्यान दिनु पर्नेछ ।
२. कार्यक्रम संचालन गर्दा कुनै दुविधा उत्पन्न भएमा आपसी सहमति समझदारीवाट निराकरण गरिने छ ।
३. कार्यक्रमहरू र कार्यविधिमा कुनै परिमार्जन गर्नु परेमा कार्यालयको निणर्यबाट गरिनेछ ।
४. कृषि विकास कार्यक्रम संग सम्बन्धित सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको कार्यक्रमहरूका लागि समन्वय सहकार्यमा कार्यक्रम संचालन तथा सिफारिसका लागि कार्यालयको निर्देशानुसार गर्न सकिने छ ।
५. तोकिएको समय भित्र कार्यक्रम संचालन गरी सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।
६. कार्यक्रम संचालनका लागि प्रस्ताव गरिने कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव तथा निवेदनहरु प्रकाशित सूचना अनुसारको अनुसूची फारम पेश गर्नु पर्ने छ ।
७. प्रचलित नियमानुसार बाझिने कुराहरू स्वतःनिष्कृय हुने छन् ।

अनुसूची:१
व्यवसायिक योजना

(क) कार्यक्रमको संक्षिप्त परिचय

१. कार्यक्रमको नाम:

२. कार्यक्रम संचालन गरिने स्थान:

३. कार्यक्रमको किसिम:

४. कार्यक्रम सञ्चालनको समयावधि: मिति ....देखि ....सम्म
५. आबेदकको नाम र ठेगाना :
६. कार्यक्रमको कूल लागत रकम:
७. सम्पर्क ब्यक्ति :

(ख) परियोजना/कार्यक्रमको संक्षिप्त विवरण:

१. परियोजना/कार्यक्रमको संक्षिप्त परिचय:
२. कार्यक्रमको उद्देश्य:
३. लाभान्वित हुने घर धुरि संख्या: प्रत्यक्ष: अप्रत्यक्ष:
   ३.१ लाभान्वित हुने जनसंख्या: प्रत्यक्ष : अप्रत्यक्ष
४. जग्गाको क्षेत्रफल: .....विगाह ....कठ्ठा ....धुर
५. प्रमुख रुपमा लगाइने वालीहरु अनुमानित वार्षिक उत्पादन :
६. परियोजना स्थलमा रहेका पूवार्धाहरु:
७. कृषि सम्बन्धी कुनै तालिम लिएको/ नलिएको : (लिएको भए कुन तालिम हो :
   तालिम अवधि :
८. कार्यक्रम सञ्चालन सम्वन्धी अनुभव :
   (क) छ/छैन (अनुभव भए ३ वर्षभन्दा कम ( ) ३ वर्षभन्दा बढी ( )
९. परियोजनाको अनुमानित लागत:
१०. परियोजनाको सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने साधनहरू :
११. प्रस्तावित क्रियाकलापहरु र खर्चको विवरण:

क.स.	प्रस्तावित क्रियाकलापहरु	परिमाण	दर रु.	जम्मा लागत रु.	प्रस्तावित अनुदान रु	निजी लगानी रु.	अन्य निकाय रु.	कैफियत
१.								
२.								

३.								
जम्मा								

१२. कार्यक्रम सञ्चालनमा चुनौती तथा समस्याहरु : छ/ छैन (भएमा के कस्ता हुन्)

१३. प्रस्तावित कार्यक्रमबाट वातावरणीय प्रभाव : पार्ने/ नपार्ने (पार्ने भए के के हुन् उल्लेख गर्ने)

१४. परियोजना संचालन गर्न लाग्ने जनशक्ति विवरण:

१५. परियोजना संचालन हुने स्थान स्थान : रामग्राम न.पा. वडा नं. ....टोल ....

१६. प्रस्तावित कार्यक्रमबाट प्राप्त हुने अनुमानित उपलब्धीहरु के के हुन् ?

(क)

(ख)

(ग)

समूह/सहकारी/उद्यमी/ फर्मको को नाम : ठेगाना :रामग्राम न.पा.

संस्थाको छाप

निवेदक: **सिफारिस गर्नेको नाम :**

पद : नाम थर:

दस्तखत :. पद:

सर्म्पक नं : दस्तखत:

ठेगाना

अनुसूची- २

लगत अद्यावधिकरणको लागि रामग्राम नगरपालिकाभित्र रहेका सिंचाई वोरहरूको विवरण

१. बोर रहेको वडा नं : टोल /स्थान:
२. बोर रहेको जग्गाको स्वामित्व : निजी/सार्बजनिक (टिक लगाउने)
३. बोर रहेको जग्गा निजी भए जग्गाधनीको नाम:
ठेगाना : रामग्राम नगरपालिका ....वडा ....टोल
४. जग्गाधनी लालपुर्जा अनुसार उल्लेख गर्ने वडा नं.: कित्ता नं: क्षेत्रफल:
५. बोरको स्वामित्व (निजी/सामुदायिक):
६. बोर जडान गरिदिने संस्थाको नाम (आफै जडान गरेको भए स्वयं लेख्ने :
७. बोर संचालन गर्ने जिम्मेवारी कस्को रहेको छ :
८. बोर स्थापना भएको मितिः
९. बोरवाट पानीको डिस्चार्ज लिटर प्रति सेकेण्ड:
१०. बोर वाट सिचाई भैरहेको हालको क्षेत्रफल:
११. लाभान्वित परिवार संख्याः
१२. बोरको गहिराई (४० मिटर सम्मको स्यालो र ४० मिटर भन्दा गहिरो भए डिप वोर) :
१३. बोरको साईज(हाउजिङ्ग/आउटलेट/मुखको साईज.......ईन्ची, जालीको साईज......ईन्ची):
१४. वाटर लेभल/पानीको सतह रहेको गहिराई फीट:
१५. बोरको हालको अवस्था (चालु/मर्मत गर्नु पर्ने/बन्द):
१६. यस वोरको सिंचाईवाट गत आ.व.मा वाली प्रणाली:
वर्षे बाली...................हिउँदेवाली.............वसन्तेवाली........
१७. समय समयमा बोर बिग्रदा कहाँवाट मर्मत सेवा प्राप्त हुन्छ:
१८. डीप बोर भए ट्रान्सफर्मरको क्षमताः
१९. डिमान्ड चार्ज मासिक रू:
२०. गत आ.वको कूल जम्मा विधुत खर्च लागेको रकम रू:
२१. बोर संचालन खर्च कस्ले ब्यर्होने गरेको छ :
२२. बोरमा समरसिवल वा पम्पसेट के को प्रयोगवाट पानी तानिन्छ :
२३. बोरमा प्रयोग भएको पम्पको क्षमता कति छ। (हर्ष पावर):
२४. गत आ.व.मा कार्यक्रम संचालनका लागि अनुदान लिएको भए खुलाउनेः
२५. बोरको बारेमा थप जानकारी/सेवा शर्तहरू केही भए सो उल्लेख गर्नु हुन :

विवरण तयार गर्नेः
कार्यालयको छाप

प्रमाणित गर्ने
नाम :
पद : वडा अध्यक्ष
वडा न :

इति सम्बत.......साल..........महिना.......गते .....रोज शुभम् ।

अनुसूची- ३

(तरकारी खेतीका लागि नगरपालिकासंगको सहकार्यमा ग्रिन हाउस/प्लाष्टिक घर/ इन्सेक्ट नेट /प्लाष्टिक टनेल निर्माण गर्नका लागि दिइने निवेदनको ढाँचा

विषय : साझेदारीमा लागि ग्रिन हाउस निर्माण गरी पाउँ ।

श्रीमान् शाखा प्रमुख ज्यू
रामग्राम नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कृषि विकास शाखा
परासी, नवलपरासी (ब.सु.प.)

प्रस्तुत विषयमा रामग्राम नगरपालिकाको मिति..................को सूचना अनुसार लागत साझेदारीमा ग्रिन हाउस/प्लाष्टिक घर/इन्सेक्ट नेट/ प्लाष्टिक टनेल निर्माण गरी मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन गर्नका लागि सूचना बमोजिमका सेवा शर्तहरू पालना गर्ने गरी ग्रिन हाउस निर्माण गर्नका लागि तपसिलको विवरण सहित यो आवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

तपसिल :

१. कृषि उद्यमी/कृषक/समूह/सहकारी/ फर्मको नाम :
२. ठेगानाः रामग्राम नगरपालिका वडा नं.........टोलः ....
३. संरचना निर्माण गरिने जग्गा करारमा लिएको भए जग्गा धनिको नामः
४. जग्गा रहेको स्थानः रामग्राम नगरपालिका वडा नं......कित्ता नं...........क्षेत्रफलः.....
५. सिंचाईको श्रोत छ /छैन (भएमा कुन हो खुलाउने) ....
६. विगतमा ग्रिन हाउस/प्लाष्टिक घर/इन्सेक्ट नेट/ प्लाष्टिक टनेल निर्माण भए
संख्या : ..... साइज .... क्षेत्रफल :..........
७. संरचना निर्माणको लगानी स्रोत

क्र.स.	संरचनाको नाम	कार्यालयको अनुदान	निजी लगानी रु	अन्य निकायको सहयोग रु	जम्मा रु.	कैफियत
८.						

९. **हाल निर्माण गर्न चाहेको संरचनाको विवरण**

क्र.स.	संरचनाको नाम	माग संख्या	आकार	क्षेत्रफल वर्गमिटर	कैफियत
१.					

आवेदकको नाम :
पद :
दस्तखतः
सम्पर्क नं

अनुसूची ४
सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसको ढाँचा

मिति :

विषय : सिफारिस गरिएको सम्बन्धमा ।

श्रीमान् प्रमखु प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
रामग्राम नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
परासी, नवलपरासी (ब.सु.प.)

प्रस्तुत विषयमा तहाँ कार्यालयको मिति ....गतेको प्रकाशित सूचना वमोजिम यस रामग्राम नगरपालिका वडा नं........... बस्ने श्री ....ले उल्लेख गरेका सवै व्यहोरा ठिक साँचो रहेकोले निजलाई तरकारी खेतीका लागि ग्रिन हाउस/प्लाष्टिक घर/इन्सेक्ट नेट/ प्लाष्टिक टनेल निर्माण गरिदिनु हुनका लागि लागि सिफारिस साथ अनुरोध छ ।

अध्यक्षको नामः
कार्यालयको छापः दस्तखतः
वडा नंः

संलग्न कागजातहरूः

१. जग्गाधनि प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि वा करारमा जग्गा लिएको भए कम्तीमा ५ वर्षको करारनामा
२. उक्त जग्गाको चालु आ.व. को मालपोत तिरेको रसिदको प्रतिलिपि
३. आवेदकको नागरिकताको प्रतिलिपि
४. वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र
५. तालिम लिएको भए सो को प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।

अनुसूची- ५
भकारो सुधारका लागि भर्नु पर्ने फारम

क. स.	कृषक/ फर्मको नाम	ठेगाना	ठुला पशु चौपायको संख्या	तरकारी खेती गरिएको भए क्षेत्रफल	ग्रिन हाउस वा प्लाष्टिक घरमा तरकारी खेती गरिएको भए		सम्पर्क नं.	कैफियत
					संख्या	क्षेत्रफल		
२								

निवेदक
नाम थर
ठेगाना :

दस्तखत
मिति
सम्पर्क नं. :

संस्था भए
संस्थाको नाम :
ठेगाना :

संस्थाको छाप :
मिति
सिफारिस गर्नेको नाम
पद :
दस्तखत :
सर्म्पक नं :

अनुसूची- ६

प्रस्ताव पेश गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू

१.कृषक/ उद्यमीहरुको हकमा

(क) नेपाली नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।

(ख) जग्गाधनीको लालपूर्जा वा करार सम्झौता प्रतिलिपि ।

(ग) चालु आ.व. को एकीकृत सम्पति कर तिरेका रसिदको प्रतिलिपी ।

(घ) कृषक /उद्यमी दर्ता प्रमाण पत्र प्रतिलिपि ।(दर्ता भएमा)

(ङ) वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र ।

(च) लागत सहभागिता व्यहोर्ने प्रतिवद्धता पत्र

२ कृषक समूह /कृषि फर्मको हकम

(क) कृषक समूह वा फर्म दर्ता प्रमाण पत्र

(ख) समितिको बैठकको निर्णय प्रतिलिपी । (समूहको हकमा)

(ग) स्थायी लेखा नं.को प्रतिलिपी

(घ) कर चुक्ता पत्रको प्रतिलिपी

(ङ) जग्गाधनीको लालपूर्जा वा बहाल सम्झौता प्रतिलिपि ।

(च) वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र ।

(छ) लागत सहभागिता व्यहोर्ने प्रतिवद्धता पत्र

३ कृषि सहकारी संस्थाको हकमा

(क) सहकारी दर्ता प्रमाण पत्र तथा निणर्य प्रतिलिपि ।

(ख) जग्गाधनीको लालपूर्जा वा बहाल सम्झौता प्रतिलिपि ।

(ग) समितिको बैठकको निर्णय प्रतिलिपी ।

(घ) स्थायी लेखा नं.को प्रतिलिपी

(ङ) कर चुक्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।

(च) वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र ।

प्रमाणीकरण मितिः २०७८/०१/१२

आज्ञाले
राजेश पन्थी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत